OSNOVNA ŠOLA
MILANA MAJCNA
ŠENTJANŽ

VZGOJNI NAČRT

Osnovne šole

Milana Majcna Šentjanž

Kazalo vsebine

1 UVOD 2

2 DOSEGANJA in URESNIČEVANJA CILJEV in VREDNOT 3

2.1 Varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev 3

2.2 Doseganje in uresničevanje vrednot 3

2.3 Aktivnosti za razvoj kompetenc učiteljev, učencev, staršev 4

3 VZGOJNE DEJAVNOSTI 4

3.1 Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti 5

3.2 Svetovanje, usmerjanje in sporazumno reševanje medsebojnih problemov in sporov 6

3.3 Restitucija, mediacija 7

3.4 Pohvale, priznanja, nagrade 8

3.5 Vzgojni postopki in ukrepi 9

4 OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI 10

5 URESNIČEVANJE in SPREMLJANJE 11

Na osnovi 48. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Ur. l. RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr., 25/17 – ZVaj, 123/21, 172/21 in 207/21; v nadaljevanju ZOFVI), in 60.d člena Zakona o osnovni šoli (Ur. l. RS, št. 81/06 UPB3, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12-ZUJF, 63/13 in 46/16-ZOFVI-L; v nadaljevanju ZOsn) je svet šole na predlog ravnatelja na 3. redni seji dne 28. 9. 2022 sprejel

VZGOJNI NAČRT

1 UVOD

Splošne določbe

Z vzgojnim načrtom so določeni načini doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena tega ZOsn, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja.
Šola mora varovati učence pred nadlegovanjem, trpinčenjem, zatiranjem, diskriminacijo, nagovarjanjem k dejanjem, ki so v nasprotju z zakonom in splošno sprejetimi civilizacijskimi normami, in pred tem, da bi jih namerno poniževali drugi učenci, delavci šole in druge osebe, ki vstopajo v šolski prostor.
Starši morajo po svojih močeh skrbeti za šolanje in strokovno izobrazbo svojih otrok glede na njihove sposobnosti, nagnjenja in želje (1. točka 137. člena Družinskega zakonika – Ur. l. RS, št. 15/17, 21/18 – ZNOrg, 22/19, 67/19 – ZMatR-C in 200/20 – ZOOMTVI).
Učenec in njegovi starši lahko pisno podajo ugovor razredniku ali šolski svetovalni službi ali ravnatelju glede vzgojnega delovanja šole. Če učenec ali starši v 30 dneh ne dobijo pisnega odgovora oziroma če z njim niso zadovoljni, lahko dajo predlog za inšpekcijski nadzor.

Vzgojni načrt določa

- Načine za doseganje in uresničevanje ciljev in vrednot osnovnošolskega izobraževanja, ki so določeni v Zakonu o osnovni šoli, z upoštevanjem potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja;
- vzgojne dejavnosti;
- oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši in njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta, s katerim šola razvija varno in spodbudno okolje,
- uresničevanje in spremljanje vzgojnega načrta.

Pomen vzgojnega načrta

Z vzgojnim načrtom šola podrobneje opredeljuje in usmerja vzgojno delovanje na področjih razvijanja tistih vrednot, ki so bile kot prednostne ugotovljene v analizi stanja vzgojnega delovanja v šoli.
Vzgojni načrt je dogovor o enotnem, ciljno naravnanem in organiziranem vzgojnem delovanju vseh udeležencev v procesu vzgoje, ki ga oblikujejo delavci šole v sodelovanju s starši in učenci.
Vzgojni načrt je dokument, ki se na osnovi spremljave in evalvacije dopolnjuje, nadgrajuje, spreminja.

Poslanstvo in vizija

Zakonska podlaga

Vzgojni načrt temelji na pravnih osnovah, ki jih določajo:

- Konvencija o otrokovih pravicah,
- Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v Republiki Sloveniji,
- Ustava Republike Slovenije,
- Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (v nadaljevanju: ZOFVI),
- Zakon o osnovni šoli (v nadaljevanju: ZOsn),

- priporočila o načinih oblikovanja in uresničevanja vzgojnega načrta.

2 DOSEGANJA in URESNIČEVANJA CILJEV in VREDNOT

2.1 Varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev

Šola razvija varno in spodbudno okolje za uresničevanje ciljev in vrednot tako, da:

- organizira vzgojno-izobraževalno delo na način, ko bo upošteval celovit in vsestranski razvoj učenca in obenem spoštoval otrokovo individualnost ter podpiral ustvarjalnost;
- vzpostavi čim večjo skladnost vzgojnih dejavnikov šolske in družinske vzgoje;
- zagotovi varno in spodbudno šolsko okolje, v katerem se bodo počutili sprejete in varne in bodo dosegali čim boljše dosežke v skladu s svojimi zmožnostmi;
- spodbuja vključenost posameznika v skupino;
- spodbuja obvladovanje ustreznih veščin komunikacije in sodelovanja, da posameznik lahko dela v skupini in prispeva k njeni in lastni osebnostni rasti;
- izvaja vzgojne dejavnosti, primerne razvojni stopnji;
- razvija sodelovalni odnos med delavci šole, starši in učenci.

2.2 Doseganje in uresničevanje vrednot

Šola razvija:

- **šolske vrednote:** učenje, da bi znali živeti v skupnosti in eden z drugim; zorenje v skupnosti in za skupnost; sprejemanje povezanosti in soodvisnosti; sodelovanje in preseganje individualizma, egoizma, narcizma; zaprtost v osebne, družinske in narodne meje; spoznavanje samega sebe in širjenje svojih zmožnosti, ustvarjalnosti, svobode in identitete; sprejemanje sebe in skrb zase, tako da bi živeli v ravnotežju, vedrini, miru in bi uspešno reševali svoje probleme;
- **lokalne vrednote:** ohranjanje naravne dediščine (čiščenje okolja, skrb za šolski vrt, rože, živali pozimi...).
- **nacionalne vrednote:** negovanje maternega jezika, biti odgovoren državljan, poznavanje slovenske kulture in zgodovine, spoštovanje kulturne dediščine, ipd.;
- **univerzalne vrednote:** enakopravnost, pravičnost, človeško dostojanstvo, nediskriminiranost, odgovornost, medsebojna odvisnost, solidarnost, učenje človekovih pravic ipd.;

Šola bo posebno pozornost posvetila »prebujanju« naslednjih vrednot pri učencih:

- ***SPOŠTOVANJE*** je pogoj za uspešnost pri doseganju ciljev, zato se medsebojno poslušamo, smo strpni drug do drugega, priznavamo in sprejemamo drugačnost, se medsebojno vzpodbujamo in skupaj iščemo rešitve. Pri tem pa je potrebno spoštovati tudi bonton, ki se kaže v spoštovanju norm, ki veljajo pri medsebojnem komuniciranju, druženju, v odnosih ter primernem ravnanju v vsakdanjih situacijah.
- ***ZNANJE*** nam omogoča razvijanje ustvarjalnosti, vedoželjnosti, uspešnosti. Učitelji ustvarjajo spodbudne pogoje za učenje, učencem strokovno posredujejo znanja potrebna za njihovo nadaljnjo življenjsko pot, pri tem pa upoštevajo vzgojo kot sestavni del izobraževalnega procesa. Učitelji pomagajo učencem, da posredovana znanja čim bolje usvojijo in znajo nova spoznanja uporabiti v različnih novih situacijah. Učenci imajo dolžnost sproti opravljati učne obveznosti in sodelovati pri pouku.
- ***ODGOVORNOST*** izkazujejo učenci s svojim odnosom do učenja, vztrajnostjo, ustvarjalnostjo, izpolnjevanjem svojih dolžnosti in upoštevanjem šolskega reda. Zaposleni jo izkazujejo s svojo strokovnostjo, ustvarjalnostjo, pravičnostjo, potrpežljivostjo, moralno in etično držo, z zagotavljanjem enakopravnosti vseh učencev in staršev, z omogočanjem zdravega okolja in z doslednostjo izvajanja

vseh sprejetih dogovorov. Starši svojo odgovornost izkazujejo s svojo skrbnostjo, s sodelovanjem s šolo, z vzpodbujanjem otroka in spremljanjem njegovega razvoja.

- ***SKRB ZA OKOLJE*** in odgovornost do narave izkazujemo v različnih aktivnostih. Pozorni smo na čistočo, urejenost skupnih šolskih prostorov, na varčno ravnanje s papirjem, hrano, energijo...
- ***SOLIDARNOST, POMOČ DRUGIM*** se kaže v pripravljenosti vsakega udeleženca v vzgojno – izobraževalnem procesu, da pomaga drugemu (otroku, učencu, učitelju, staršu), ko to pomoč potrebuje. Spodbujati in graditi moramo čut za solidarnost, humanost in razumevanje stiske drugih.
- **DRUŽENJE**, ki temelji na prej naštetih vrednotah razvija veščine, ki bodo učencem v pomoč tudi pri stikih z ljudmi v prihodnosti.

2.3 Aktivnosti za razvoj kompetenc učiteljev, učencev, staršev

Pri učiteljih bomo z različnimi aktivnostmi skušali razvijati naslednje kompetence:

- razvijanje strpnosti, spoštljivosti in optimizma;
- razvijanje strokovnosti in odgovornosti;
- delo z otroki s čustvenimi in vedenjskimi motnjami;
- delo z nadarjenimi učenci;
- spoštovanje in upoštevanje različnosti učencev;
- profesionalen in odkrit odnos s starši;
- spodbujanje medsebojne komunikacije staršev in vključevanje staršev v različne aktivnosti šole (srečanja, predstave).

Pri učencih bomo z različnimi aktivnostmi skušali razvijati naslednje kompetence:

- ozaveščenost glede lastnih šibkih in močnih področij, lastnih prednosti in omejitev ter njihovo sprejemanje;
- veščine socialne komunikacije z drugimi v šolskem, domačem in širšem okolju;
- prepoznavanje smisla poznavanja sebe in drugih;
- razvijanje občutka pripadnosti razredu in šoli;
- razvijanje občutka odgovornosti do sebe in drugih;
- ozaveščenost glede različnih običajev in kultur, drugačnih tipov družin ter življenjskih stilov;
- razvijanje odnosa do narave, ozaveščanje pomena zdrave prehrane in fizične aktivnosti;
- spoštovanje do učiteljev, staršev in starejših oseb.

Pri starših bomo z različnimi aktivnostmi skušali razvijati/doseči:

- ozaveščenost glede primanjkljajev, ovir oziroma motenj otroka in njegovih posebnih potreb;
- strategije razvijanja samostojnosti pri otroku;
- priznavanje učiteljeve strokovnosti, znanja in pedagoških izkušenj;
- boljšo vključenost v življenje in delo šole;
- podporo šoli pri vzgojnem delovanju otrok.

3 VZGOJNE DEJAVNOSTI

Vzgojne dejavnosti, s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje za doseganje ciljev iz 2. člena ZOsn, so sestavina celovite kulture šole in se odražajo v vsakodnevni šolski praksi kot pomembni dejavniki, in sicer:

- kakovost pouka,
- načini spremljanja napredka učencev in načini ocenjevanja znanja,
- vzgojni in komunikacijski stili,
- usklajenost dela pedagoških delavcev, itd.

V nadaljevanju so opredeljeni proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti ter svetovanja in usmerjanja učencev, ki jih bo šola izvajala in upoštevala pri evalviranju vzgojnega načrta.

3.1 Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti

Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti izhajajo iz poslanstva in vizije, vrednot in ciljev osnovne šole ter potreb učencev in okolja.

Z njimi šola oblikuje šolsko okolje, v katerem se učenci počutijo varne in sprejete, v katerem so uspešni, ustvarjalni, iniciativni ter svobodni, z upoštevanjem omejitev, ki jih postavlja okolje. Program proaktivnih in preventivnih dejavnosti je priloga LDN.

Proaktivne dejavnosti za učence:

- razvijanje ugodne socialne klime, občutka varnosti, zaupanja in sprejetosti pri urah oddelčne skupnosti;
- reševanje perečih vprašanj in iskanje različnih poti za najugodnejšo rešitev skupaj z razrednikom;
- navajanje na procese samovrednotenja, samokontrole, vzpodbujanje zavedanja svobode in odgovornosti za posledice lastnega vedenja;
- razvijanje socialnih veščin, skrb za ustrezno komuniciranje, sodelovalno učenje, organiziranje prostovoljnega dela, vrstniške pomoči in medgeneracijskega sožitja;
- oblikovanje oddelčnih dogovorov o temeljnih vrednotah skupnega življenja in načinih ravnanja ter sodelovanje pri oblikovanju pravil šolskega reda;
- organiziranje aktivnega preživljanja časa učencev pred in po pouku ali med odmori (prostovoljno delo, tekmovanja, športne dejavnosti, kvizi, šolski radio, plakati ...);
- načrtno in sistematično izvajanje preventivnih dejavnosti za preprečevanja zasvojenosti, nasilništva, spolnih zlorab in drugih odklonskih pojavov (razredne ure, osebni pogovori, dnevi dejavnosti, ...);
- sistematično obravnavanje pravil vedenja v okviru šolskega reda;
- povezovanje in sodelovanje z zunanjimi-okoliškimi ustanovami, kot so: vrtec, dom starejših občanov;
- sodelovanje z zunanjimi nevladnimi organizacijami, ki v šoli delujejo na osnovi prostovoljnega dela;
- reševanje medvrstniških konfliktov z vključevanjem v proces mediacije;
- obravnavanje različnih življenjskih problemov vrstnikov;
- izvajanje dejavnosti, ki povezujejo učence, delavce šole, starše in lokalno skupnost.

Proaktivne dejavnosti učiteljev:

- spoznavanje okoliščin, v katerih se pojavljajo za šolo značilni problemi;
- odzivnost in pravočasnost pri reševanju problemov, njihovo načrtno reševanje;
- povečanje nadzora na določenih krajih in v določenem času (odmori, čas po pouku, zunanje površine šole...);
- poudarjanje in nagrajevanje zglednega vedenja učencev;

- izobraževanje za mediatorje;
- vključevanje v supervizijska srečanja;
- usposabljanje za delo z begunci in migranti;

Proaktivne dejavnosti za starše:

- spodbujanje vseh oblik povezovanja, sodelovanja in vključevanja staršev v življenje in delo šole (govorilne ure, roditeljski sestanki, delovanje v svetu staršev, ...);
- tematske delavnice ali predavanja zunanjih predavateljev;
- neformalne oblike sodelovanja s starši (razredne delavnice, prireditve za starše, medgeneracijsko sodelovanje pri pouku, dan odprtih vrat šole, ipd.);

Šola bo vsaj enkrat na leto na svetu staršev obravnavala tipične vzgojne probleme na posameznih razvojnih stopnjah in se skupaj s starši odločala za najprimernejše oblike dela, ki bi učencem pomagala probleme preseči in rešiti.
Šola bo vsako leto organizirala prireditve in oblike dela, na katerih bodo lahko starši in krajani spoznavali delo in dosežke šole in njenih učencev.
Vsakodnevna usmeritev šole bo namenjena večjemu nadzoru učiteljev na mestih, kjer je pojavnost nezaželenih oblik vedenja verjetnejša.

3.2 Svetovanje, usmerjanje in sporazumno reševanje medsebojnih problemov in sporov

Svetovanje se izvaja pri reševanju problemov, ki so posledica nespoštovanja drugih ter kršitev šolskih pravil.

Posebne oblike svetovanja in sporazumnega reševanja medsebojnih problemov in sporov so:

- osebni svetovalni pogovori,
- vzpodbujanje samovrednotenja ali samopresoje ter
- mediacija in restitucija.

Svetovanje

Svetovanje se lahko izvaja v okviru ur oddelčnih skupnosti, med pogovori z učenci v času govorilnih ur za starše in učence, ob sprotnem reševanju problemov in ob drugih priložnostih.
Svetovanje in usmerjenje je namenjeno učencem in posredno njihovim staršem pri reševanju njihovih lastnih problemov, ki so povezani:

- z razvojem učenca,
- šolskim delom,
- z odnosi z vrstniki in odraslimi,
- z razvijanjem samopodobe in prevzemanjem odgovornosti.

Usmerjanje in svetovanje lahko poteka:

- v času šolskih obveznosti (ure oddelčne skupnosti) ali
- v času izven urnika (pogovorne ure učiteljev, šolska svetovalna služba).

Svetovanje in usmerjanje poteka v obliki pogovora med delavcem šole in:

- učencem (o njegovi šibkosti ali težavi, odnosu z vrstniki in o morebitnih kršitvah šolskega reda),
- starši učenca, ki ima težave.

Cilji svetovanja in usmerjanja so, da se učenci učijo in naučijo:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,

- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojati o svojem vedenju in ravnanjih drugih ljudi,
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega vživljanja v druge,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih so prisotni stres, strah, čustvena napetost, konflikti, apatičnost, frustracije, doživljanje neuspehov, depresija,
- razvijati pozitivno samopodobo in samospoštovanje,
- dosegati druge cilje, ki si jih zastavijo sami ali jih zastavijo šola in starši.

Svetovanje in usmerjanje, povezano z reševanjem individualnih in skupinskih problemov učencev, izvajajo strokovni in svetovalni delavci.
V primerih, ko strokovni delavec presodi, da otrok potrebuje dlje časa trajajoče spremljanje, usmerjanje in svetovanje v okviru šole, se s starši dogovori za čas, v katerem bo ta proces potekal.
V primerih, ko strokovni delavec presodi, da se pri učencu pojavljajo težave in oblike vedenja, ki jih šolska obravnava ne more omiliti, izboljšati ali odpraviti, šola staršem predlaga obravnavo psiho-socialne pomoči v zunanjih ustanovah.

Osebni svetovalni pogovori

Osebni svetovalni pogovori učiteljev, svetovalnih delavcev ali drugih z učenci, še posebej s tistimi, ki imajo probleme, so izjemno pomembni.

V pogovoru svetovalec učencu pomaga pri:

- vpogledu v njegove potrebe in motive ravnanj ter v povezanost ravnanj z njihovimi posledicami,
- presojanju lastnega vedenja,
- ugotavljanju pozitivnih in negativnih posledic njegovih ravnanj zanj in za druge.

Svetovalnemu pogovoru lahko sledi dogovor med učencem, starši in strokovnim delavcem ali vodstvom šole. Dogovor opredeljuje cilje, odgovornosti sodelujočih in morebitne izjeme.

Oblike pomoči učencu so lahko:

- organizacija pomoči učitelja ali sošolcev pri učenju,
- načrtno vzpostavljanje določenih socialnih povezav med učenci,
- vključevanje v določene dejavnosti,
- uvajanje v določene funkcije in druge pomembne odgovornosti,
- nudenje različnih oblik zunanje pomoči,
- dogovori z učencem o občasnih individualnih programih,
- zagotavljanje varnosti.

V primerih, ko se učenci vedejo neprimerno ali kršijo skupne dogovore in pravice drugih, učitelj učencu pomaga videti problem in ga spodbudi, da o problemu spregovori in ga rešuje (restitucija, mediacija, samopresoja...).

3.3 Restitucija, mediacija

Restitucija in mediacija sta priložnost za učenje in za spreminjanje samopodobe učencev.

Postopek restitucije ali mediacije bo uveden, kadar:

- udeleženci spora dvomijo, da so sami sposobni rešiti problem,
- so težave zapletene zaradi močnega čustvenega elementa,
- želimo hitro rešitev spora v korist obeh strani (sprotno reševanje konfliktov),
- želijo udeleženci izboljšati medsebojne odnose,
- želijo učenci ohraniti zaupnost postopka, izraziti svoja stališča.

Postopek restitucije ali mediacije ni primeren, kadar:

- gre za hudo nasilje – fizično, spolno,
- ena stran ni pripravljena sodelovati,
- gre za izogibanje pouku,
- gre za hude čustvene težave (bolezen).

Šolska restitucija

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki v nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov in učencu omogoča, da kritično razmišlja o svojem vedenju in o možnosti poprave posledic svojih nepremišljenih dejanj.
Kot ukrep je restitucija namenjena spremembi učenčevega vedenja v pozitivnem smislu, je priložnost za učenje in spreminjanje samopodobe učenca.
Učenca v procesu restitucije soočimo s posledicami njegovega ravnanja s ciljem, da sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave.
Strokovni delavci predvsem spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije. Ta je končan, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo. Povzročitelj na čustvenem in miselnem nivoju sprejme svoje ravnanje kot nekaj, kar je dolžan storiti.

Šolska mediacija

Mediacia je postopek, v katerem osebe, ki imajo problem ali konflikt, s pomočjo tretje osebe (posrednika ali mediatorja) v pogovoru razkrijejo točke spora ter poskušajo najti rešitev, s katero bodo vsi zadovoljni. Mediator je lahko odrasla oseba, če je ustrezno usposobljena. Mediator prevzema le vlogo posrednika in ne posega v samo reševanje problema, čeprav ponudi potrebno pomoč.
Mediacija izboljšuje splošno socialno klimo v šoli, povečuje občutek zaupanja in pripadnosti, prijateljstva in obvladovanja konfliktnih situacij. Šola postane bolj varen in ustvarjalen kraj. V mediaciji prevzamejo udeleženci odgovornost za rešitev nastalega konflikta.

3.4 Pohvale, priznanja, nagrade

Kadar se učenec ali več učencev izkaže s prizadevnostjo pri enkratni ali kratkotrajni aktivnosti, so lahko ustno pohvaljeni.
Največkrat izrečemo neformalne, **ustne pohvale**, te so del osnovne vzgojne dejavnosti, po navadi so to povratna sporočila o vedenju ali delu učenca ter pohvale v spontanih pogovorih med nami, npr. na šolskem hodniku, v avli, jedilnici, razredu.
Z njimi želimo pri učencih utrjevati želeno vedenje in dobro šolsko delo ter jih spodbujati k osebnemu napredku.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole, torej pozitiven zgled v oddelku;

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri različnih dejavnostih izven pouka;
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih športnih ali drugih tekmovanjih in srečanjih učencev z različnih področij znanja in delovanja;
- posebej prizadevno in učinkovito delo v oddelčni skupnosti ali šolski skupnosti;
- spoštljiv odnos do odraslih in nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo;
- druge razloge, ki jih ravnatelj oziroma učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za razlog ustne ali pisne pohvale.

Pisne pohvale podeljuje razrednik, lahko na pobudo učiteljskega zbora, ravnatelja, mentorjev in drugih delavcev šole.

Priznanja šole se podeljujejo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem in izven šolskem delu;
- doseganje vidnih rezultatov na raznih tekmovanjih in srečanjih, ki so organizirana za območje občine, regije in celotne države;
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, šolski skupnosti in šolskem parlamentu;
- druge razloge, ki jih ravnatelj oziroma učiteljski zbor šole ali razrednik in mentorji ocenijo kot primerne za razlog podelitve priznanja.

Priznanja šole podeljuje ravnatelj.

Nagrade se podeljujejo učencem v obliki:

- pripomočkov, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih,
- knjižnih nagrad,
- drugih posebnih ugodnosti ali »sladke nagrade«.

3.5 Vzgojni postopki in ukrepi

Vzgojne postopke izvajajo strokovni delavci, izhajajoč iz vizije, ciljev in vrednot naše šole. Izvajanje vzgojnih postopkov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učencev, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Vzgojni postopki so lahko: pogovor razrednika, učitelja, svetovalnega delavca z učencem, obvestilo staršem, razgovor strokovnega delavca s starši, šolska mediacija, postopek izrekanja vzgojnega opomina.

Vzgojni ukrepi so posledica kršitev hišnega reda in pravil šolska reda. Izvajajo naj jih enotno vsi učitelji in naj ravnajo pri tem do vseh učencev enako. Uporabljajo se, kadar učenci niso pripravljeni sodelovati pri reševanju problemov in so bile predhodno izvedene vse druge vzgojne dejavnosti. Izvajanje vzgojnih ukrepov je povezano z nudenjem podpore in vodenjem učenca, iskanjem možnosti in priložnosti za spremembo neustreznega vedenja. Pri tem sodelujejo učenec, starši in strokovni delavci šole, ki skupaj oblikujejo predloge za rešitev.

Vrste vzgojnih ukrepov so lahko:

- **Svetovalni razgovori učenec – strokovni delavec – starši,** kjer se izdela načrt za odpravo kršitev.
- **Ukinitev nekaterih pravic,** ki so povezane s pridobljenimi statusi učencev ali nadstandardnimi storitvami šole (ukinitev pravic vezane s pridobljenimi statusi, neudeležba v šoli v naravi,

prepoved obiskovanja obšolske dejavnosti,... torej v dejavnostih, ki jih šola izvaja izven predpisanih dejavnosti in standardov)

- **Povečan nadzor nad učencem**, v času, ko ni pri pouku in čaka na druge dejavnosti. Nadzor je potreben, če učenec pogosto krši hišni red in pravila šolskega reda.
- **Zadržanje na razgovoru po pouku:** strokovni delavec lahko zadrži učenca po pouku, v zvezi z reševanjem nastalih problemov, o čemer **takoj** obvesti starše in zaprosi za njihovo privolitev. V primeru ogrožanja varnosti učencev pa mora strokovni delavec ukrepati nemudoma.
- **Odstranitev učenca od pouka in drugih vzgojno izobraževalnih dejavnosti** je možna, kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka, kljub predhodnim razgovorom, dogovorom in opozorilom. Cilj odstranitve je vzdrževanje jasno postavljenih mej, sprejemljivega vedenja in omogočanje resnega sodelovanja učenca in učitelja pri reševanju problema ter omogočanje nemotenega učenja drugih učencev v oddelku. Učenec v času odstranitve opravlja delo pod nadzorom strokovnega delavca, ki je takrat na razpolago. Strokovni delavec mu lahko pomaga pri reševanju problema, zaradi katerega ni pri pouku. V primeru odstranitve učenca od pouka, mora učitelj, ki je imel z učencem konflikt z njim v čim krajšem času, opraviti razgovor in se dogovoriti o nadaljnjem sodelovanju. O odstranitvi od pouka učitelj obvesti učenčeve starše.
- **Dodatno spremstvo ali nadomestni vzgojno izobraževalni proces v šoli** organizira šola za učenca, ki z neupoštevanjem navodil ogroža svojo varnost in varnost drugih (dnevi dejavnosti, šole v naravi, ekskurzije,...).

O uporabi vzgojnega ukrepa šola obvesti starše učenca. Z njimi se pogovori o kršitvi pravil, posledicah in možnih načinih reševanja težav. Če starši odklonijo razgovor, odklonitev ne zadrži uporabe vzgojnega ukrepa. O vzgojnih ukrepih se vodijo ustrezni zapisi, ki ne vplivajo na vzgojne opomine. Zapise vodi razrednik oziroma svetovalna služba ali oseba, ki vodi obravnavo. Natančnejše protokole izvajanja vzgojnih ukrepov opredeli šola za vsak vzgojni ukrep posebej. Protokoli so sestavni del Pravil šolskega reda. Šola vodi zapise (razrednik oziroma svetovalna služba ali oseba, ki vodi obravnavo) o razlogih za uporabo vzgojnih ukrepov.

4 OBLIKE SODELOVANJA S STARŠI

Delavci šole, učenci in starši oziroma skrbniki razvijajo vzajemno-sodelovalni odnos na vzgojnem področju. Vzajemno sodelujejo pri oblikovanju življenja in dela šole, različnih vzgojno-izobraževalnih dejavnostih, oblikovanju vzgojnega koncepta šole, oblikovanju akcij za izvajanje preventivnih vzgojnih dejavnosti, svetovanju in usmerjanju, povrnitvah škod (npr.: restitucija).

Vključujejo se v reševanje problemov:

- ki jih imajo njihovi otroci ali skupina otrok,
- kadar njihovi otroci ali skupina kršijo pravila šolskega reda.

V posameznih primerih, ko se starši oziroma skrbniki ne vključujejo v reševanje problemov, povezanih z njihovimi otroki ali jih zanemarjajo, šola izvede obisk strokovnega delavca na domu s predhodnim dogovorom staršev. Cilj obiska je sprejetje dogovora o medsebojnem sodelovanju in vzajemnih odgovornostih.
V reševanje problemov se lahko vključujejo zunanje institucije: centri za socialno delo, svetovalni centri in ostale pristojne institucije.

Šola bo poleg običajnih oblik (roditeljski sestanki, pogovorne ure) sodelovanja:

- spodbujala medsebojno komunikacijo,
- skupaj z njimi odločala o prioritetnih nalogah,

- starše sproti obveščala o osebnem razvoju in o stvareh, ki zadevajo njihovega otroka.

V primerih, ko strokovni delavec presodi, da je potreben daljši in poglobljen razgovor o otrokovem vedenju ali težavah v šoli, starše povabi na razgovor v šolo. Povabi lahko tudi drugega strokovnega delavca šole. V primerih, ko šola ne more zagotoviti sodelovanja staršev ali oceni, da gre pri posameznih otrocih za zanemarjanje, bo poiskala pomoč in sodelovanje z drugimi institucijami psihosocialne pomoči.

Šola bo starše obveščala o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka:

- po telefonu,
- po e-pošti ali
- po pošti.

Kot nujno bo starše obvestila o dogodkih, ki zadevajo:

- poškodbo njihovega otroka,
- povzročitev večje materialne škode in
- težje kršitve šolskega reda, ki posredno ali neposredno zadevajo njihovega otroka,

5 URESNIČEVANJE in SPREMLJANJE

Vzgojni načrt je temeljni dokument za vzgojno delo osnovne šole. Z njegovo realizacijo bo šola uresničevala cilje iz 2. člena ZOFVI in 2. člena ZOsn. Za realizacijo vzgojnega načrta so odgovorni vsi delavci šole.
Predloge za izboljševanje vzgojnega dela na šoli zbiramo na osnovi sprotnega spremljanja dela v oddelčnih skupnostih in pri ostalih udeležencih vzgojno-izobraževalnega procesa.
Polletne in celoletne evalvacije razrednikov o izvajanju vzgojnega načrta so podlaga za morebitne dopolnitve in spremembe vzgojnega načrta. Poročilo ravnatelja o uresničevanju vzgojnega načrta je sestavni del letne evalvacije šole in predstavljeno na svetu staršev in svetu zavoda.
Z dnem sprejetja tega vzgojnega načrta preneha veljati vzgojni načrt, sprejet na seji sveta zavoda 28. 9. 2016.

Nosilci posameznih zadolžitev:

- svet šole sprejme vzgojni načrt in poročilo o samoevalvaciji šole;
- učiteljski zbor opravlja vzgojno-izobraževalni proces, oblikuje analize in smernice za nadaljnje delo;
- razredniki so odgovorni za vzgojno in ostalo delo v svojem oddelku;
- starši sodelujejo pri pripravi in oblikovanju vzgojnega načrta in soustvarjanju šolske klime;
- ravnatelj uresničuje, spremlja, ugotavlja in zagotavlja kakovost s samoevalvacijo.

Vzgojni načrt je bil obravnavan na:

- sestanku učiteljskega zbora dne, 20. 9. 2022,
- seji sveta staršev dne, 6. 10. 2022,
- seji sveta šole, 28. 9. 2022

Številka: 6006-1/2022/1

V Šentjanžu, dne, 7. 10. 2022

Nataša Kreže, prof., ravnateljica

Nataša Kreže

OSNOVNA ŠOLA MILANA MAJCNA ŠENTJANŽ 1 ŠENTJANŽ

Andrej Plešej, prof., predsednik sveta šole

Plešej Andrej